

PÉNZÜGYI HÍRLEVÉL

III. évfolyam/4. szám

Megjelenik negyedévente

TARTALOMJEGYZÉK

I. Agrár- és vidékfejlesztési támogatások	2
II. Nemzeti támogatások	4
III. EU-társfinanszírozással működő támogatások	5
IV. Közvetlen uniós támogatások	8
V. Kiegészítő táblák	9
VI. A mezőgazdaság hitelállománya	11
VII. Kamattámogatott agrárhitelek	14
VIII. Lízing cégek mezőgazdasági kihelyezései	17
IX. Ágazati csődráták	19

Készítette:

Tóth Kristóf
toth.kristof@aki.gov.hu
Pénzügypolitikai Osztály

Kiadó:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Mb. Főigazgató:

Kapronczai István

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-3301

Fax: (06 1) 217-0984

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

I. AGRÁR- ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSOK

- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások 2010. évi teljesülése csaknem **493,9 milliárd** forint (*1. táblázat, 1. ábra*), ezzel az *utolsó negyedév kifizetései meghaladták az első három negyedév összes utalását.*
- Az MVH adatok alapján 2010 negyedik negyedévében az EU-s, elsősorban a közvetlen támogatásoknak köszönhetően 208,5 milliárdról 493,9 milliárdra,

közel 137%-os mértékben nőttek a kifizetett támogatások. (*1-2. táblázat*).

- *2009-ben év végéig 618 milliárd forintnyi támogatást fizettek ki a 2009-2010-ik évi támogatások kifizetésének 2009 IV. negyedévében történt felgyorsítása eredményeként, ami a 2010-ben kifizetett támogatások 125%-a (3. táblázat, 1. ábra).*

1. táblázat

Agrár- és vidékfejlesztési támogatások előirányzata és teljesülése, 2010

Me: mFt

Jogcím	Eredeti előirányzat	I. n.év	I.-II. n.év	I.-III. n.év	I.-IV. n.év
Költségvetésen kívüli tételek	276.723	14.141	48.730	57.221	283.771
Közvetlen termelői támogatások (+elkülönített cukor és zöldség)	234.958	10.397	38.554	40.613	262.101,5
Agrárpiaci támogatások	41.765	3.744	10.177	16.608	21.670,35
Költségvetésben megjelenő összegek	186.252	65.265	119.384	151.301	210.081
Új Magyarország Vidékfejlesztési Program	129.158	41.767	82.462	108.028	152.149
I. tengely: A mezőgazdaság és erdészeti ágazat versenyképességének javítása	44.099	23.470	40.698	53.469	81.380
II. tengely: A környezet és a vidék fejlesztése	41.550	14.739	32.969	39.581	45.702
III. tengely: Az életminőség javítása a vidéki területeken és a diverzifikáció ösztönzése	31.211	1.823	4.222	8.922	16.364
IV. tengely: Leader intézkedések	6.798	260	420	547	956
V. tengely: Technikai segítségnyújtás	5.500	1.474	4.152	5.509	7.746
Halászati Operatív Program	2.040	16	464	1.108	1.467
Nemzeti Diverzifikációs Program		2.617	2.617	2.814	2.814
Egyéb kiegészítő nemzeti támogatások¹	3.350	672	1.039	2.007	2.986
Nemzeti támogatások	51.704	20.193	32.803	37.343	50.665
Agrártámogatások mindösszesen	462.975	79.406	168.115	208.522	493.853²

Forrás: MVH adatok alapján saját szerkesztés

2. táblázat

Agrár- és vidékfejlesztési támogatások források szerinti teljesülése, 2010

Me: mFt

Forrás	I.-II. n.év			I.-III. n.év			I.-IV. n.év		
	összesen	összesenből		összesen	összesenből		összesen	összesenből	
		EU-s	nemzeti		EU-s	nemzeti		EU-s	nemzeti
Mindösszesen nemzeti (nemzeti+kiegészítő nemzeti)	33.842	0	33.842	39.350	0	39.350	53.650	0	53.650
EU társfinanszírozású támogatások	85.543	64.373	21.170	111.951	83.881	28.070	156.430	116.417	40.013
Közvetlen EU kifizetések	48.730	48.730	0	57.221	57.221		283.772	283.772	
Összesen	168.115	113.103	55.012	208.522	141.102	67.420	493.853	400.189	93.663

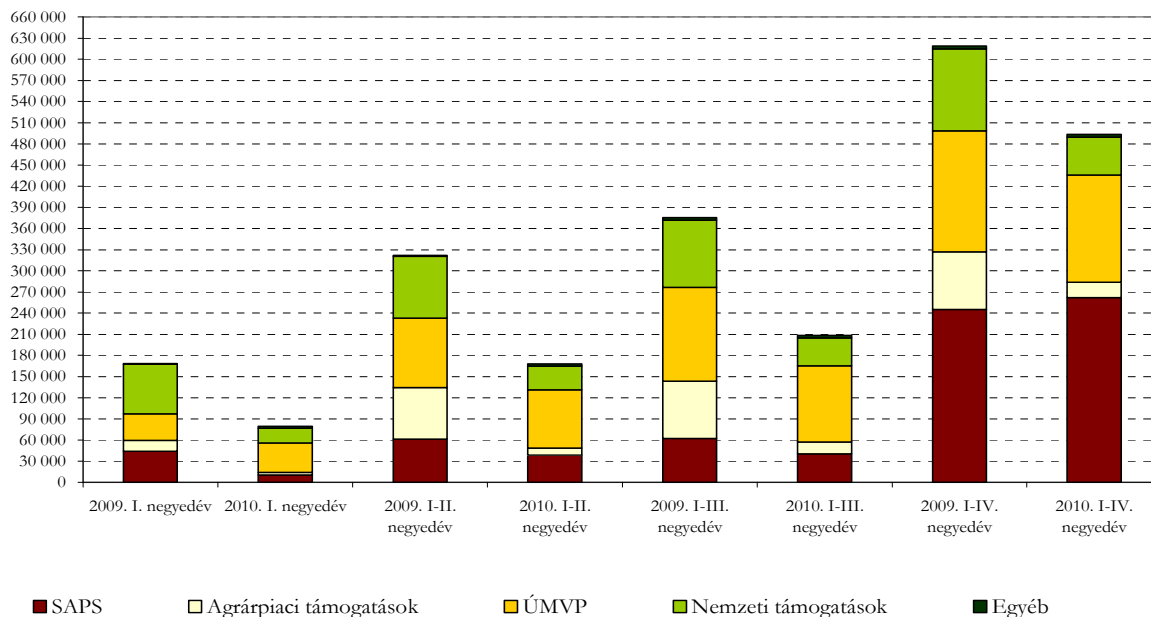
Forrás: MVH adatok alapján saját szerkesztés

¹ A nemzeti támogatások és az egyéb kiegészítő nemzeti támogatások adják az összes kifizetett nemzeti támogatás összegét.

² A VM által közölt adatok alapján az agrár és vidékfejlesztési támogatásokra ténylegesen kifizetett összeg 540.597 millió forint volt. A két adatsor jelentősen, 10%-kal, közel 50 milliárd forinttal eltér. A korábbi MVH adatokkal való összehasonlíthatóság miatt a VM adatainak részletezését nem közöljük, így az egyes negyedévek adatai egymással összevethetőek.

Agrártámogatások főbb jogcímeinek, negyedéves kumulált kiadásai, 2009 és 2010

Me: mFt

Forrás: Saját szerkesztés

3. táblázat

Agrártámogatások főbb jogcímeinek kumulált kiadásai, 2009 és 2010

Me: mFt

Jogcím	2009 eredeti előirányzat	2010 eredeti előirányzat	I. negyedév		I.-II. negyedév		I.-III. negyedév		I.-IV. negyedév	
			2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
SAPS	166.175	234.958	44.290	10.397	61.184	38.554	62.435	40.613	245.280	262.101
Agrárpiaci támogatások	61.931	41.765	15.505	3.744	73.387	10.177	81.229	16.608	81.391	21.670
ÚMVP	148.439	129.158	37.252	41.767	98.398	82.462	133.085	108.028	172.095	152.149
Mindösszesen nemzeti	88.081	54.154	70.629	20.865	87.364	33.842	95.355	39.350	116.040	53.650
Egyéb	7.717	5.390	579	2.634	1.332	3.081	3.344	3.923	3.777	4.283
Összesen	472.344	462.975	168.255	79.406	321.665	168.115	375.449	208.522	618.583	493.853

Forrás: VM, MVH

II. NEMZETI TÁMOGATÁSOK

A jogcímcsoport I-IV. negyedévi teljesülése az alábbiak szerint alakult **(4. táblázat)**:

- A jogcímcsoport két jelentős tétele a *top-up* támogatások valamint a *nemzeti agrárkáranyhítás*.
- A top-up támogatások 2010. évi eredeti előirányzata 24,5 milliárd forint volt, a 4. negyedév végére ennek 135,6%-a került kifizetésre.

- 2009-ben negyedéves szinten folyamatosan meghaladta a 2010-es kifizetéseket a nemzeti támogatások egyéb kiegészítő nemzeti támogatásokkal együtt számolt összege. Míg 2009-ben éves szinten az előirányzat 131,7%-a került kifizetésre, addig 2010-ben a 99%-a **(3.-4. táblázat)**.

4. táblázat

Nemzeti támogatások előirányzata és teljesülése 2010

Me: mFt

Jogcímek	Eredeti	I. n.év	I.-II. n.év	I.-III. n.év	I.-IV. n.év
Folyó kiadások jövedelem-támogatások	42.794	13.536	25.780	30.179	42.539
<i>ebből top-up</i>	<i>24.500</i>	<i>9.919</i>	<i>19.697</i>	<i>21.118</i>	<i>33.225,9</i>
Erdészeti feladatok	0	523	528	532	1.416
Erdőtelepítés támogatása	0	711	713	715	715
Állattenyésztési feladatok	750	201	548	642	719
Nemzeti agrárkáranyhítás	4.000	5.222	5.234	5.275	5.275
Nemzeti támogatások	51.704	20.193	32.803	37.343	50.665
Egyéb kiegészítő nemzeti	3.350	672	1.039	2.007	2.986
Mindösszesen nemzeti	54.154	20.865	33.842	39.350	53.650

Forrás: MVH adatok alapján saját szerkesztés

III. EU-TÁRSFINANSZÍROZÁSSAL MŰKÖDŐ TÁMOGATÁSOK

Jelentősebb változások az alábbi jogcímeknél tapasztalhatók *(5-6. táblázat, 2-3. ábra)*:

1. Nemzeti Vidékfejlesztési Terv, Új Magyarország Vidékfejlesztési Program

- **NVT** programjai 2008. évben lezárultak, 2010-ben már csak a korábbi évek kötelezettségvállalásainak kifizetése történik az EMVA támogatási keret terhére. A determinációkra 2010.12.31-ig 37,3 milliárd forintot fizettek ki.
- **ÚMVP-ből** 2010.12.31-ig az alábbi három jogcímre fizették ki a legtöbb támogatást:
Agrárkörnyezetgazdálkodás: 27,6 milliárd forint;
Önálló, építéssel nem járó gépek, technológiai berendezések beszerzése: 16,9 milliárd forint;
Állattartó telepek korszerűsítése: 27 milliárd forint.
Ez a három jogcím a negyedik negyedéves utalások 47,1%-át tette ki.
- Az első tengely (versenyképesség javító intézkedések) elsősorban a fiatal gazdálkodók támogatásainak köszönhetően ugrott meg, a harmadik tengely a falumegújítás és helyi mikro vállalkozásokra jutó kisebb forrás miatt

kevesebb az előirányozottnál, a LEADER program finanszírozása pedig átstrukturálásra került, párhuzamosan finanszírozzák a III. és IV. tengely intézkedéseiből is.

- 2009-ben a társfinanszírozott támogatások összege meghaladta a 175 milliárd forintot, míg 2010-ben 156,4 milliárd forint értékű, 2009-hez képest 11,5%-kal kevesebb támogatás került kifizetésre, ugyanakkor meghaladta az előirányzatot. *(2. ábra, 2. és 5. táblázat).*
- *(A támogatásokról részletesebben a www.aki.gov.hu címen az Adatok/Információk, Pénzügyi információk menüpont alatt tájékozódhat).*

2. Egyéb, uniós támogatásokat kiegészítő nemzeti támogatások

E jogcímcsoport alatti támogatások nagyrészt a közvetlen uniós piaci támogatások kiegészítő nemzeti támogatásai.

5. táblázat

EU társfinanszírozott támogatások előirányzatainak alakulása 2010

Me: mFt

Jogcím	Eredeti előirányzat	I. n.év	I.-II. n.év	I.-III. n.év	I.-IV. n.év
I. tengely Versenyképesség javító intézkedések	44.099	23.470	40.698	53.469	81.381
II. tengely Környezetvédelmi intézkedések	41.550	14.739	32.969	39.581	45.702
III. tengely Vidékfejlesztési intézkedések	31.211	1.823	4.222	8.922	16.364
IV. tengely Leader	6.798	260	420	547	956
ÚMVP TS	5.500	1.474	4.152	5.509	7.746
HOP	2.040	16	464	1.108	1.467
NDP		2.617	2.617	2.814	2.814
Összesen	133.748	45.072	86.574	113.963	156.430

Forrás: MVH adatok alapján saját szerkesztés

A Nemzeti Vidékfejlesztési terv determinációját képező jogcímek

Me: mFt

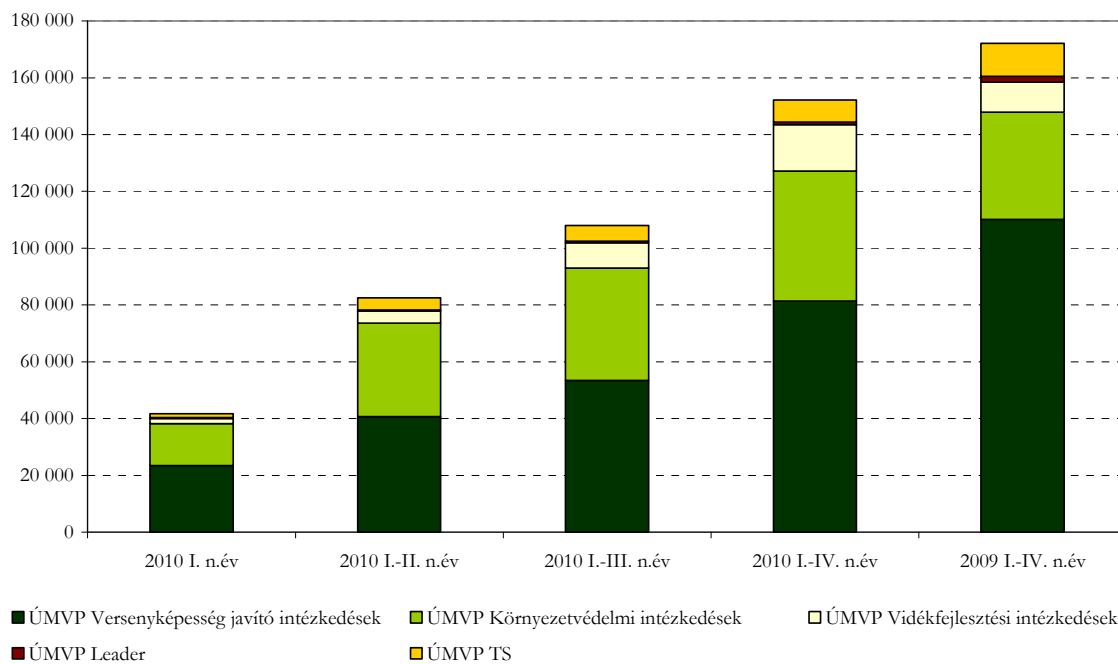
Jogcím	2007	2008	2009	2010	Összesen
Az EU környezetvédelmi, állatjóléti előírásainak való megfelelés	0	0	220	8	228
Termelői csoportok támogatása	945	2.355	1.762	444	5.506
Szerkezetátalakítás alatt álló félig önellátó gazdaságok támogatása	0	90	28,4	18	136
Agrár-környezetgazdálkodás	0	31.363	31.361	27.625	90.349
Mezőgazdasági területek erdősítése	0	4.134	1.813	9.135	15.082
Kedvezőtlen adottságú területek	3	187	102	46	338
Összesen	948	38.129	35.286	37.275	111.638

Forrás: MVH adatok alapján saját szerkesztés

2. ábra

ÚMVP kifizetések 2010 negyedévek és 2009 éves összesen (kumulált adatok)

Me: mrdFt

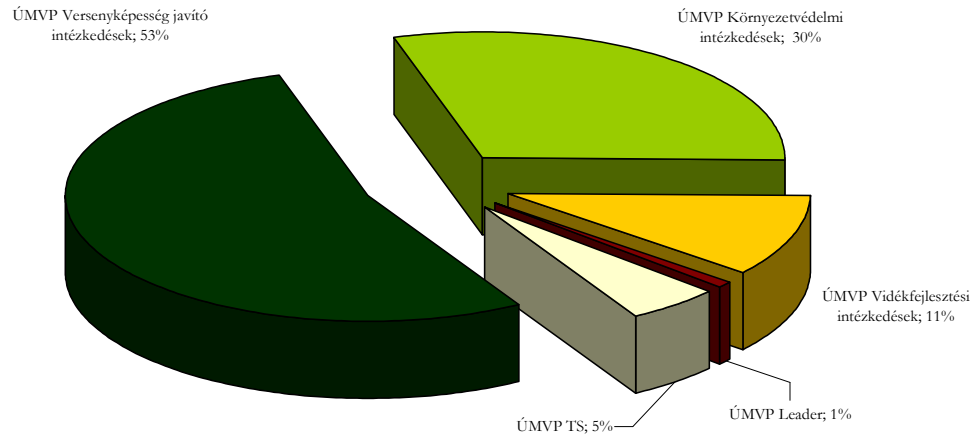

Forrás: Saját szerkesztés

3. ábra

ÚMVP kifizetések tengelyenként, kumulált adatok 2010 végéig

Me: %

Forrás: Saját szerkesztés

IV. KÖZVETLEN UNIÓS TÁMOGATÁSOK

Az EU által közvetlenül folyósított támogatások 2010. évi előirányzata 276.723 millió forint, melynek I.-IV. negyedévi teljesülése az alábbiak szerint alakult (7. táblázat, 4. ábra).

- A **Piaci támogatások** kifizetéseinek döntő hányadát a belpiaci intézkedések adták. A negyedik negyedév végére e jogcím kiadása meghaladta a 20 milliárd forintot, alig haladta meg az 50%-os teljesülési arányt.
- A **SAPS éves keretéből az elkülönített cukor és zöldség támogatással** együtt kifizetett támogatások összege 262,1 milliárd forint, az előirányzat közel

111,6%-a. Jelentős kifizetések e jogcímen mindig az utolsó negyedévben történnek, a támogatás szabályaiból következően. (SAPS támogatás a tárgyév követő év június 30-ig fizethető ki, tárgyévi kifizetések december 1. követően indulnak.)

- A 2009-es adatokkal összevetve az állapítható meg, hogy 2010-ben nőttek ugyan a SAPS kifizetések, de kevesebb agrárpiacon támogatás került kifizetésre, mint 2009-ben, így összességében 7,8%-kal mérséklődtek a közvetlen támogatások (4. ábra).

7. táblázat

Közvetlen EU kifizetések (kumulált adatok)

Me: mFt

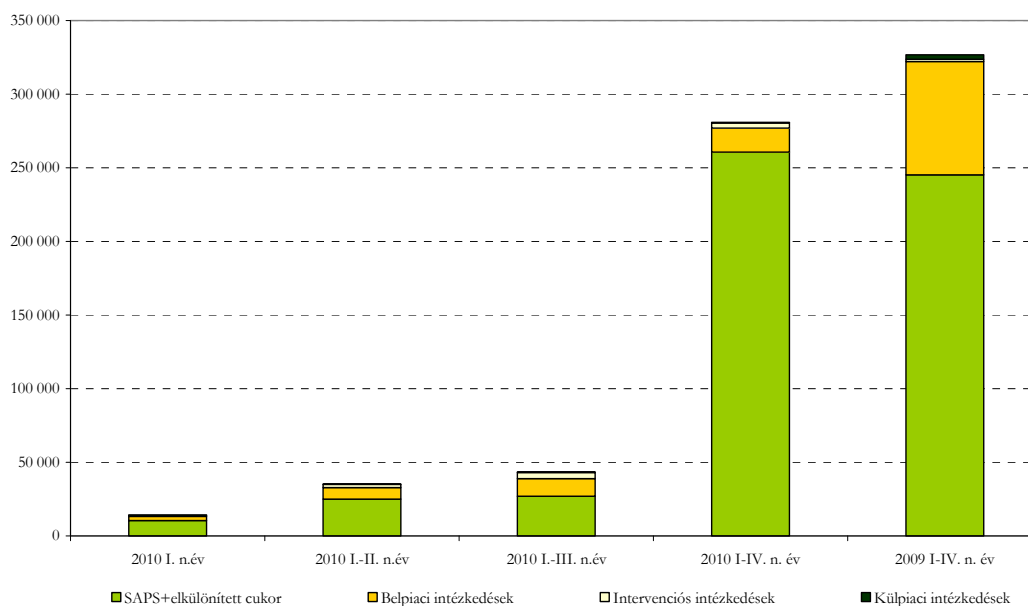
Jogcím	Eredeti előirányzat	I. n.év	I.-II. n.év	I.-III. n.év	I-IV. n. év
Piaci támogatások	41 765	3 744	10 176,6	16 608,23	21.670
Belpiaci intézkedések	37 465	2 785	7 701,10	12 002,93	16.271
Külpiacon intézkedések	1 500	86	235,2	360,3	428,1
Intervenciós költségek	2 800	874	2 240,3	4 245	4.971
SAPS+elkülönített cukor és zöldség	234 958	10 397	38 554	40 613	262.101,5
Közvetlen EU kifizetések összesen	276 723	14 141	35 326,5	57 221,15	283.771,5

Forrás: MVH adatok alapján saját szerkesztés

4. ábra

Közvetlen kifizetések jogcímei (kumulált adatok) 2010 negyedévei és 2009 éves összesen

Me: mFt

Forrás: Saját szerkesztés

V. KIEGÉSZÍTŐ TÁBLÁK

Ebben a fejezetben a korábbi részekben található táblázatok kiegészítő és/vagy más szemléletű bon-tásait kívánjuk bemutatni. További táblázatok találhatóak még az www.aki.gov.hu címen az **Ada-tok/Információk (Pénzügyi információk)** menüpont alatt.

8. táblázat

Intervenciós intézkedések

Me: mFt

Jogcímek	I. n.év	I.-II. n.év	I.-III. n.év	I-IV. n. év
Felvásárlás összesen:	4 726	11 293	15 070	15 070
Gabonaintervenció - Felvásárlás	4 726	11 293	15 070	15 070
Intervenciós költségek összesen:	845	2 098	2 896	4 971
Tárolási díjak	822	2 034	2 805	3 468
Laborvizsgálati díjak	24	64	91	91
Raktárelőellenőrzési díj	0	0	0	0
Élelmiszersegély adminisztrációs és szállítási díjak	29	142	1 349	1 412
Magántárolás összesen:	0	0	0	0
Készletértékesítés összesen:	81	81	69	578
Gabonaintervenció - Készletértékesítés	81	81	69	321
Cukor intervenció - Készletértékesítés	0	0	0	257
Intervenció összesen:	5 652	13 472	18 035	20 619

Forrás: MVH adatok alapján saját szerkesztés

9. táblázat

SAPS, Top-up támogatások tárgyevi teljesülése részletesen

Me: mFt

Jogcím	I. n.év	I.-II. n.év	I.-III. n.év	I-IV. n. év
Területalapú támogatás	10.178,0	25.149,9	26.926,6	248.388
Elkülönített cukor	34,3	10.883,7	11.063,8	11.064,4
Elkülönített zöldség	154,1	1.228,0	1.228,0	1.227,9
<i>Területalapú támogatáshoz kapcsolódó energianövény támogatás</i>		254,8	253,9	229,7
<i>Szárított takarmány kvótákkal szabályozott támogatás</i>	30,3	72,6	172,3	219,8
<i>Feldolgozóipari célú málna- és földieper támogatás</i>	0,1	2,9	2,9	2,6
<i>Egyedi tejpiaci támogatás</i>		961,9	965,4	969,1
Top-up	9.918,8	19.697,2	21.118,0	33.225,9
GOFR területalapú támogatás	152,6	193,7	221,7	233,9
Burley dohány kiegészítő-termeléstől elválasztott	1,4	172,8	470,1	526,5
Virginia dohány kiegészítő-termeléstől elválasztott	0,5	596,6	1.515,4	1.531
Hüvelyesek kiegészítő-termeléstől elválasztott	1,0	1,6	1,6	1,6
Rizs kiegészítő-termeléstől elválasztott	0,0	32,7	64,5	64,5
Anyajuh támogatás	1.589,7	1.594,1	1.595,2	1.595,4
Anyajuhtartás kiegészítő támogatás – termeléstől elválasztott	369,5	393,9	394,5	394,5
Anyatehén támogatás	18,0	3.283,1	3.303,4	3.323,1
Anyatehén támogatás - termeléstől elválasztott	1.641,4	1.737,1	1.742,9	1.743,4
Húsmarhatartás támogatás – termeléstől elválasztott	4.657,8	4.774,2	4.787,4	4.791,3
Szarvasmarha tartás extenzifikációs támogatása	0,0	0,0	0,4	0,4
Szarvasmarha tartás extenzifikációs támogatása - elválasztott	1.354,8	1.449,4	1.456,1	1.456,7
Nemzeti tejtámogatás	132,2	150,4	152,9	155,5
Burley dohány -termeléshez kötött		1.288,7	1.351,0	
Virginia dohány -termeléshez kötött		3.769,1	3.793,2	
Héjas - termeléshez kötött		91,3	92,1	
Rizs - termeléshez kötött		194,3	199,9	
Különleges tejtámogatás				1.2048
Szántóföldi - termeléshez kötött		-25,8	-24,4	-28,9
Összesen	20.315,5	58.251	61.730,9	295.327,4

Forrás: MVH adatok alapján saját szerkesztés

**Méhészeti Nemzeti Program, Igyál Tejet Program, TÉSZ-BÉSZ, Állatbetegségek és zoonózis felszámolása
 program összesen
 (EU+nemzeti forrás)**

Me: mFt

Jogcímek	nemzeti	EU	I.-IV. n.év
Magyar Méhészeti Nemzeti Program	502	502	1.003,7
Iskolatej program	671	248	919,0
Iskolagyümölcs program	525	602	1.126,7
Zöldség-gyümölcs termelői csoportok beruházási támogatása	196	1951	2.147,4
Zöldség-gyümölcs termelői csoportok működési támogatása	71	213	284,3
Működési alapok támogatása (TÉSZ-BÉSZ)	373	1075	1.447,4
Állatbetegségek és zoonózis felszámolása	700	880	1.580,8
Újratelepítési jog értékesítése jogtartalékból	-52	0	-52
Összesen	2.986	5.472	8.457,6

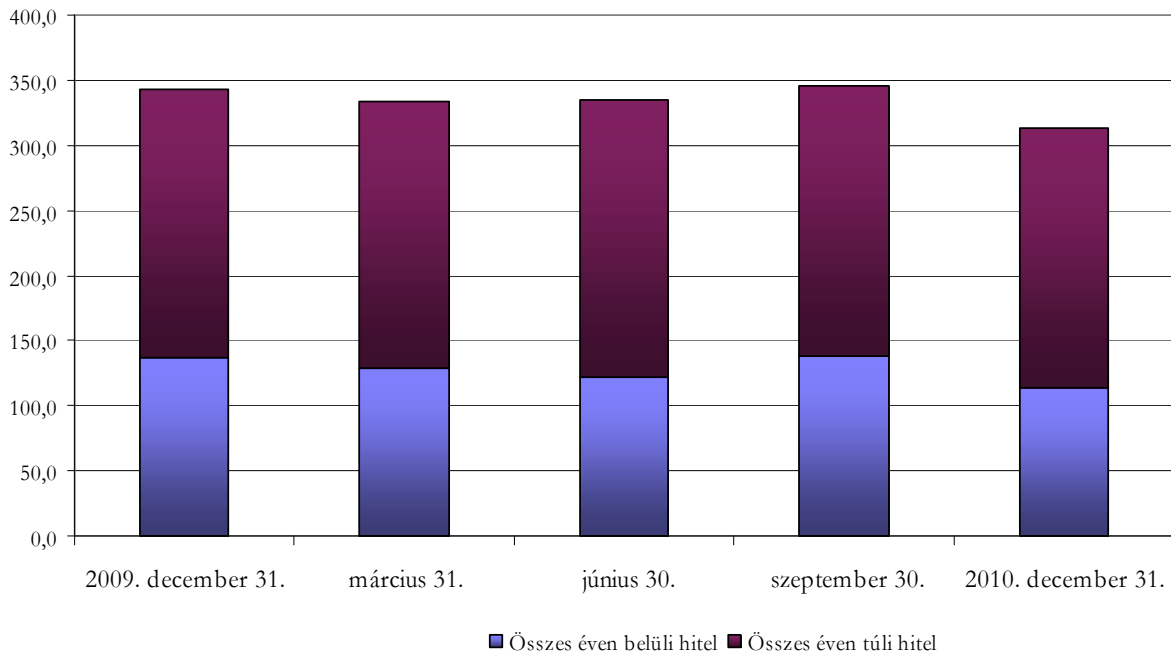
Forrás: MVH adatok alapján saját szerkesztés

VI. A MEZŐGAZDASÁG HITELÁLLOMÁNYA³

- A nemzet összes társas vállalkozásainak hitelállományából a mezőgazdaság társas vállalkozásainak részesedése 2010 negyedik negyedévében 4,1%, ez az arány kisebb, mint 2010 harmadik negyedévében volt (4,5%).
- 2010 decemberére az előző negyedévhez képest a csökkenő deviza alapú kihelyezések ellenére a mezőgazdaság hitelállományában a magasabb árfolyam folytán lényegében stagnál a devizahitelek aránya, mindössze 0,1 százalékpontos mérséklődés tapasztalható.
- Lejárat szerint minden negyedévre az éven túli hitelek dominanciája volt jellemző (közel 60%-os arány), 2010 negyedik negyedévében a rövid lejáratú hitelek állománya 38,5%-ról 36,6%-ra csökkent (**5. ábra**).
- A mezőgazdaság hiteleinek – az elmúlt négy negyedév átlagában – 22%-a volt deviza alapú (**6. ábra**). 2009 decemberében 22,6%-os volt a devizahitelek részesedése, majd folyamatosan mérséklődött 2010. március végéig 20%-ra, azt követően az árfolyam növekedése folytán 3 százalékponttal megemelkedett 2010 második negyedévének végére, majd újra 22%-ra csökkent. A nemzetgazdaságra jellemző érték azonban ennél jóval magasabb. (ez átlagosan 57,7% volt az elmúlt egy éves periódusban).
- A 2009-es év nehézségei hatására a kereskedelmi bankok hitelezési hajlandósága csökkent. A hitelezésben felértékelődött a bizalom szerepe, emiatt a mezőgazdaság szereplői nagyobb mértékben fordultak az őket személyesebben ismerő szövetkezeti hitelintézetek felé. E hitelintézetek kihelyezéseinek aránya a harmadik negyedévhez képest ugyan csökkent, de az elmúlt évek tendenciáját tekintve szerepük növekvő. (**7. ábra**). Az innen igényelt hitelek sajátossága, hogy 90%-ban Ft alapúak, lejáratát tekintve pedig döntő többségében éven túliak.
- 2010 első negyedév értékéhez viszonyítva az ágazat társas vállalkozásainak hitelállománya 2010 negyedik negyedévében 6,3%-kal csökkent, összege **313,7 milliárd** forint.

³ Csak a mezőgazdasági termelést fő tevékenységként végző társas vállalkozások hiteleire vonatkozik, nem tartalmazza az egyéni gazdaságok és egyéb pl. integrátor szervezetek hitelállományát.

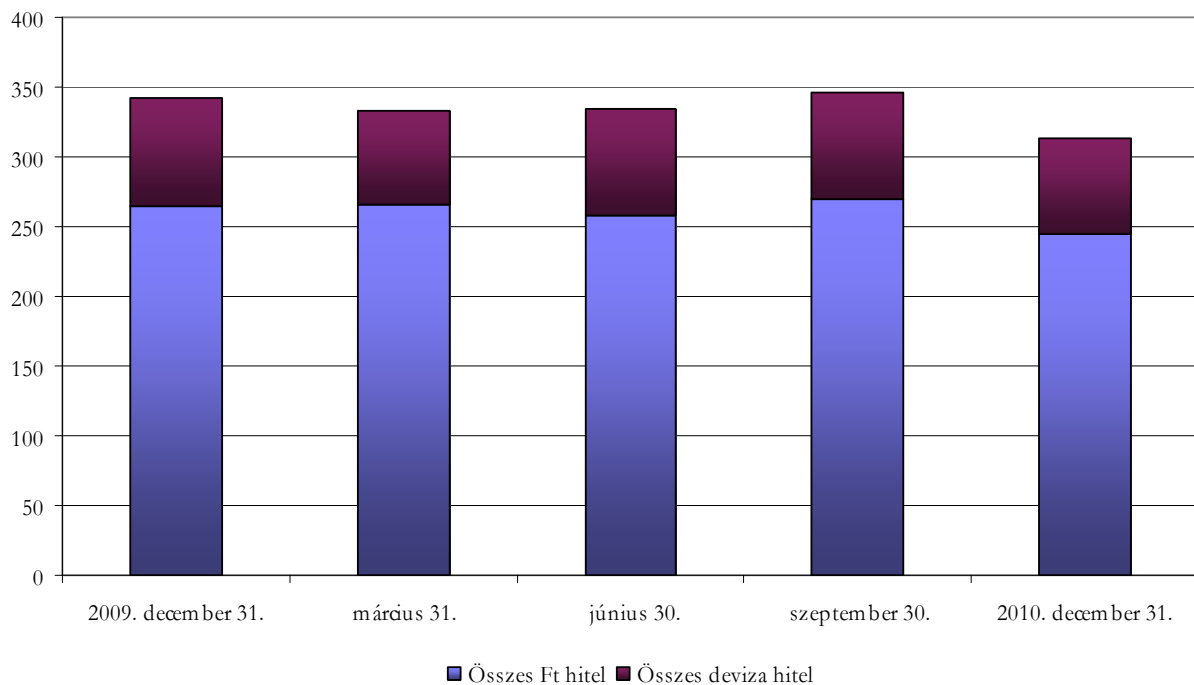
A mezőgazdaság társas vállalkozásainak hitelállománya és lejáratidő szerinti megoszlása és alakulása 2010 negyedik negyedét megelőző egy évben (mrd Ft)

Forrás: MNB alapján

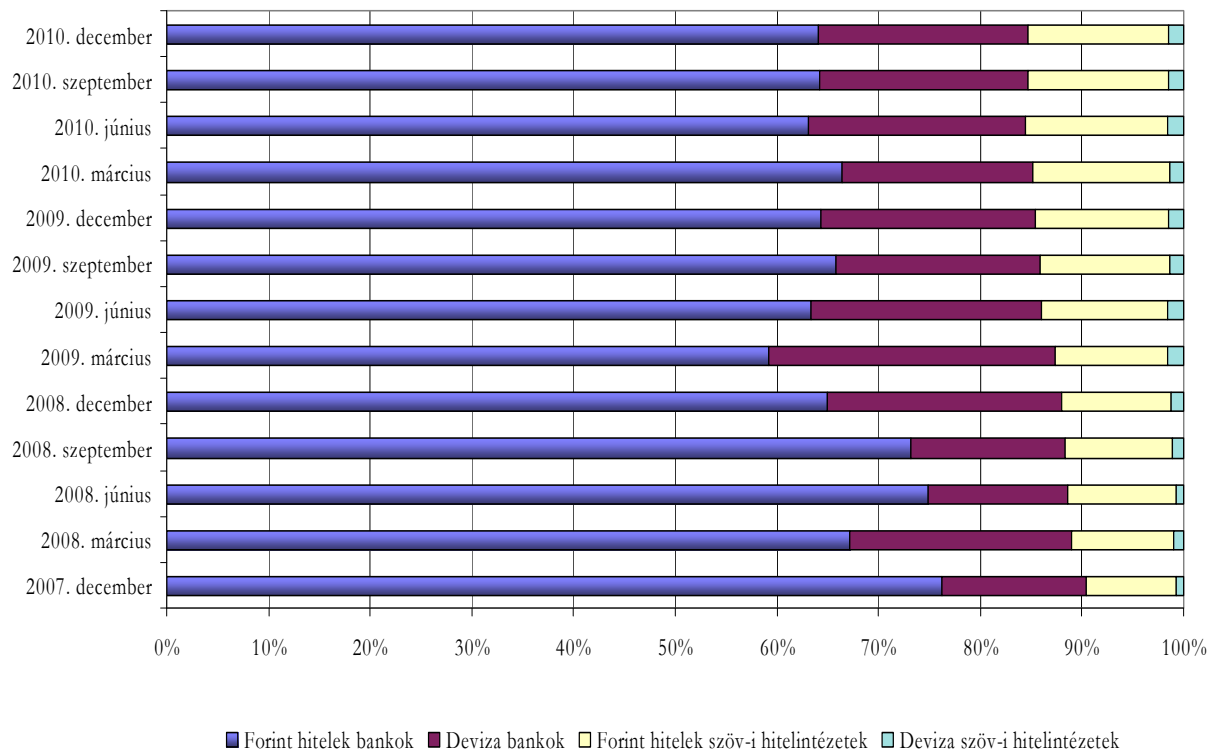
6. ábra

A mezőgazdaság társas vállalkozásainak hitelállományának forrás szerinti megoszlása és alakulása 2010 negyedik negyedét megelőző egy évben (mrd Ft)

Forrás: MNB alapján

A mezőgazdaság társas vállalkozásainak hitelállományának forrás és a hitel nyújtója szerinti megoszlása és alakulása 2007 és 2010 negyedik negyedéve között (mrd Ft)

Forrás: MNB alapján

VII. KAMATTÁMOGATOTT AGRÁRHITELEK

- Kamattámogatott hitelek nyújtására EU csatlakozásunk óta csak korlátozott lehetőségünk van. A jelenleg kint lévő ilyen jellegű hitelállomány szinte teljes egészében 2004 előttről megmaradt kötelezettségvállalásokból ered.
- Az ágazat kamattámogatott hitelállománya az előző két év hasonló időszakához képest jelentősen csökkent, a jelenlegi érték mindösszesen a 2008. decemberi érték 25,9 %-a. **(11. táblázat).**
- A legjelentősebb hitelösszeg éveken keresztül az Európa Hitel (6/2004. (I. 22.) FVM r) és a 317/2001. (XII.29.) Korm. r. – Családi gazdálkodók – jogcímhez kötődött. 2009-től azonban a Családi gazdálkodók hitelei és a Birtokfejlesztési hitel jelenti a két legnagyobb tételt, a kettő együttesen a teljes kamattámogatott hitelállomány 70,2%-át teszi ki 2010-ben.

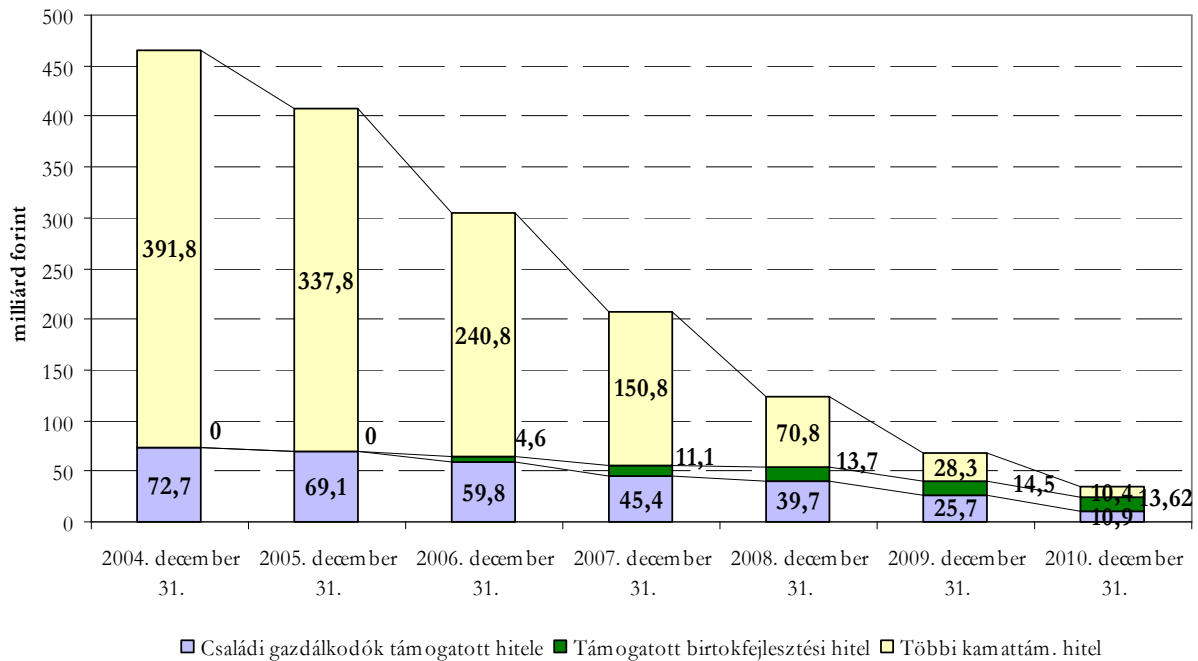
11. táblázat

Kamattámogatott agrárhitelek állományának alakulása

Megnevezés	Fennálló hitelállomány (milliárd Ft)		
	2008. december 31.	2009. december 31.	2010. december 31.
Kamattámogatásban részesült hitelek			
Éven túli forgóeszköz hitel	7,7	1,7	1,1
Éven túli beruházási hitel	3,3	2,9	0,96
30/2000. (III.10.) Korm. r. - Gazdahitel	1,7	0,8	0,27
57/2001. (IX.21) FVM r. - éven túli hitel	0,1	0	0
317/2001. (XII.29.) Korm. r. - Családi gazdálkodók	39,7	25,7	10,9
3/2003. (I.24.) FVM r. 271.§ - magángazd. birtokfejl.	2,2	1,8	0,42
25/2004. (III.3.) FVM r. 269-/A-G.§ - birtokfejlesztés	13,7	14,5	13,62
84/2003. (VII.22.) FVM r. - aszály	13,7	10,5	0
6/2004. (I.22.) FVM r. - Európa hitel	38,7	7,4	5,1
107/2004. (V.22.) FVM r. - Hajdú-Bét, Parmalat	0,1	0	0
66/2007 (VII.26.) FVM r. - fagykár	2,4	2,1	1,7
135/2007. (XI.14.) FMV r. - aszály	0,6	0,5	0,44
114/2008. (IX.5.) FVM r. beruh. és lízing kamattámogatás	0,1	0,4	0,42
25/2004. (III.3.) FVM r. 267-269§ élelm. term. érték.h.(Exim hitel)	0,3	0	0
ÖSSZESEN	124,2	68,5	34,93

Forrás: VM Agrárközgazdasági Főosztály

Az agrárgazdaság kamattámogatott hitelállományának negyedik negyedéves alakulása (2004-2010)

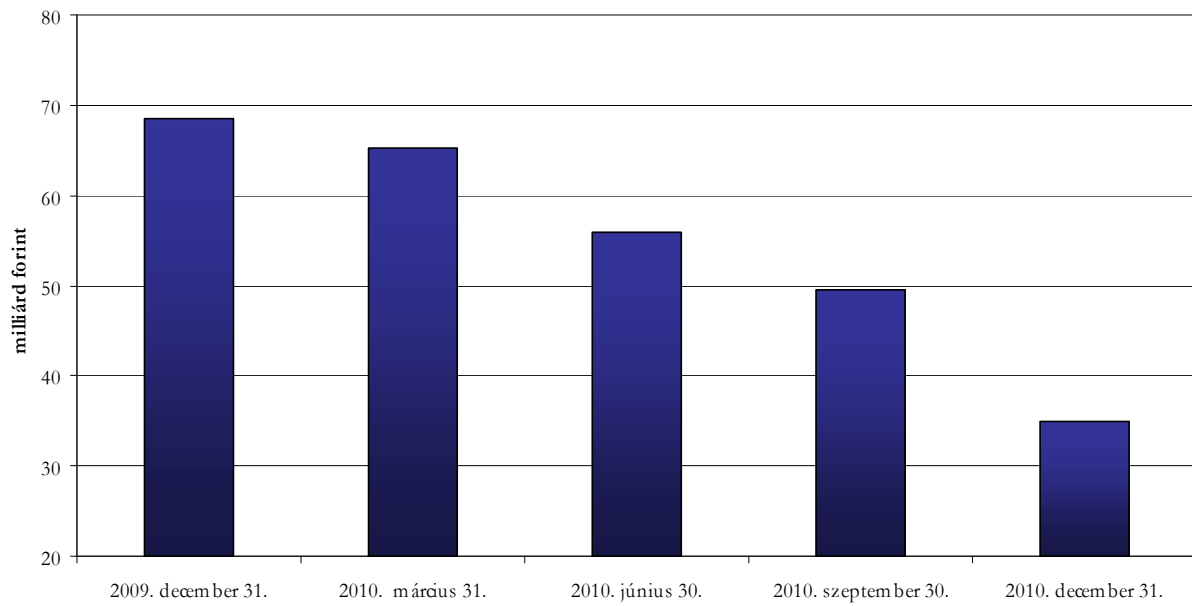

Forrás: VM Agrárközgazdasági Főosztály

- Éves összevetésben a kamattámogatott hitelállomány folyamatosan mérséklődik (**8. ábra**). Amíg 2006-ban az állomány 305 milliárd, 2010-ben már csak közel 35 milliárd forint. 2006-hoz képest a csökkenés mértéke 88,5%-os.
- A két legjelentősebb összeg, a Családi gazdálkodók támogatás (317/2001.

(XII.29.) Korm. r.) és a 25/2004. (III.3.) FVM r. 269-/A-G.§ - birtokfejlesztés jogcím volt 2009 és 2010 harmadik negyedéve közötti periódusban, 2010 negyedik negyedévére azonban mindkét tétel alacsony szintre csökkent.

Az agrárgazdaság kamattámogatott hitelállományának alakulása 2009 és 2010 negyedik negyedéve között

Forrás: FVM Agrárszabályozási Főosztály (előzetes adatok)

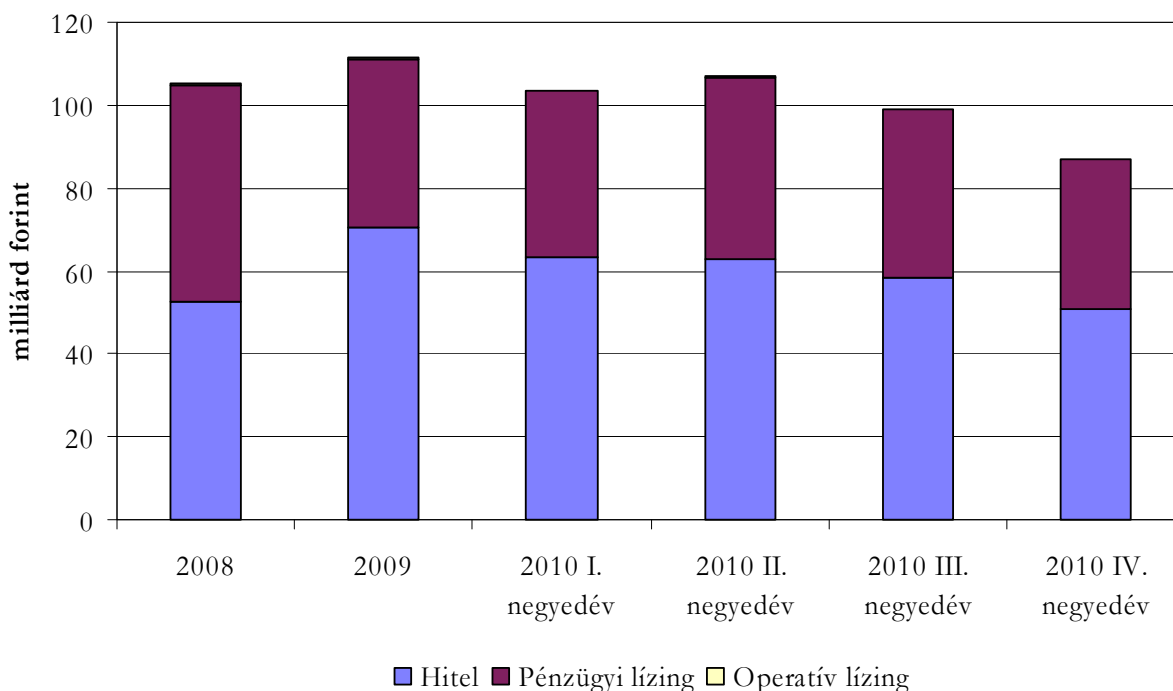

VIII. LÍZING CÉGEK MEZŐGAZDASÁGI KIHELYEZÉSEI

- 2009-hez képest a teljes lízingpiaci szegmensben közel 6,4 milliárdos forintos zsugorodásról beszélhetünk.
- A mezőgazdasági új és használt gépek lízing cégek által finanszírozott állományában, – amely magában foglalja az egyéni és a társas gazdaságokat is – 2009-hez képest jelentős (21,7%-os!) csökkenés ment végbe, a tőkekintlévőség a 90 milliárdos érték alá került.
- 2010 negyedik negyedévében az előző negyedévhez képest további 12 milliárd! forintos állomány csökkenést állapíthatunk meg.
- Látható (**10. ábra**), hogy míg 2008-hoz képest 2009-ben nőtt a felvett hitel aránya (50%-ról 63%-ra) – ami elsősorban a beruházási támogatások emelkedésének köszönhető –, addig a pénzügyi és operatív lízingé valamelyest csökkent (49%-ról 36%-ra, illetve 0,26%-ról 0,09%-ra). 2010 első három negyedévében azonban a trend megfordult és újra bővülésnek indult a pénzügyi és operatív lízing részesedése, a hitel pedig mérséklődött.
- 2010 negyedik negyedévében azonban kisebb visszarendeződés tapasztalható az előző negyedévhez képest; a hitel aránya 0,4 százalékponttal csökkent (az arány 58,46%), ugyanakkor bővült a pénzügyi lízing (40,9-ről 41,3%-ra), és az operatív lízing aránya (0,19-ről 0,23%-ra).

10. ábra

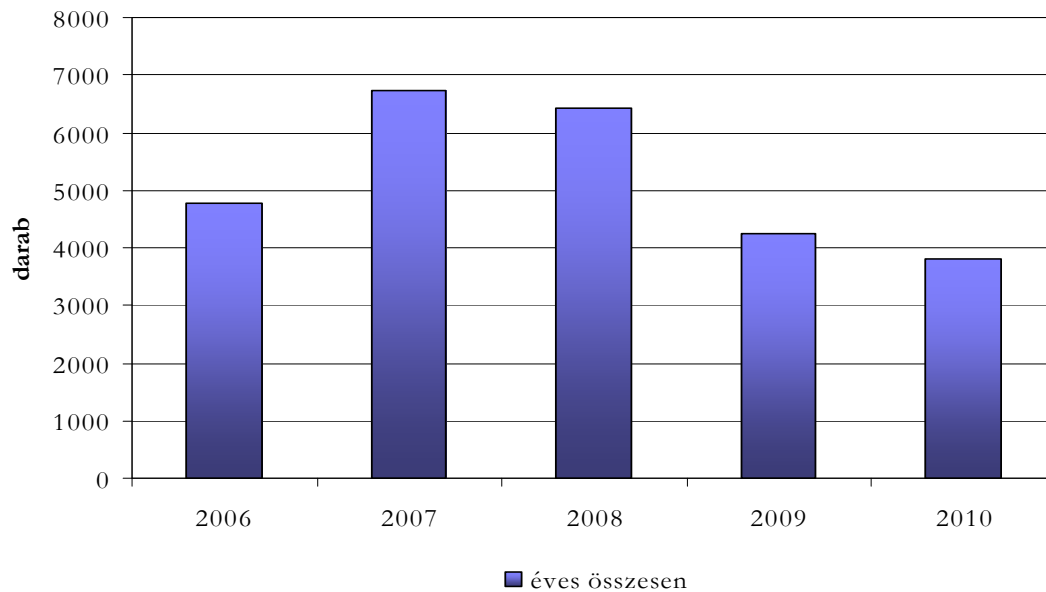
Lízingcégek mezőgazdasági tőkekintlévőségeinek alakulása

Forrás: Magyar Lízingszövetség

- Megállapítható, hogy éves szinten 2007-től kezdődően folyamatosan mérséklődik a szerződéskötések száma (**11. ábra**). Ha megnézzük a 2010 negyedik negyedévére vonatkozó kumulált adatot (3805), akkor a 2009-hez képesti 33%-os csökkenés jelentősnek mondható.

A lízingcégek mezőgazdasági szerződészettségének évenkénti alakulása

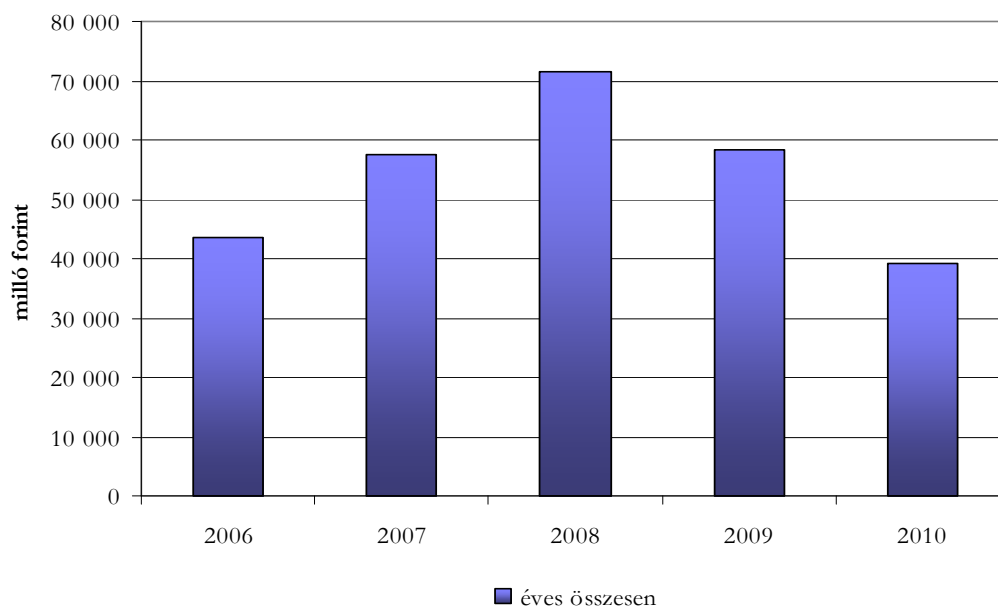
Forrás: Magyar Lízingszövetség

➤ A finanszírozott összeg negyedéves alakulását vizsgálva (**12. ábra**) megállapítható, hogy negyedik negyedéves alapon 2006 és 2008 között nőtt a fi-

nanszírozott összeg állománya, majd 2009-ben csökkenés tapasztalható, amely 2010-ben is folytatódott.

12. ábra

A lízingcégek mezőgazdasági finanszírozott összegének évenkénti alakulása

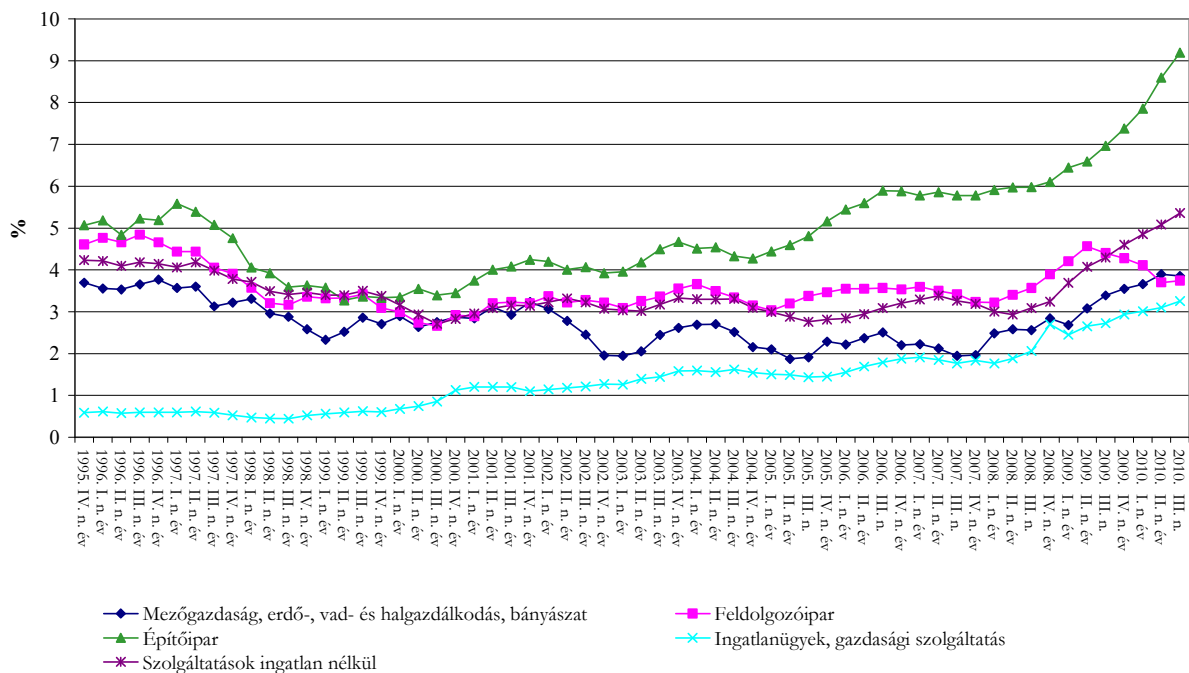
Forrás: Magyar Lízingszövetség

IX. ÁGAZATI CSŐDRÁTÁK

- Az ágazati csődráták egy adott ágazatban csődeljárás alatt lévő és az egy évvel korábban működő társas vállalkozások százalékos arányát mutatja. A mutató értékelésével képet kaphatunk egy adott ágazat pénzügyi stabilitásának helyzetéről, illetve annak tendenciájáról.
- Az ábrából (**13. ábra**) látszik, hogy a mezőgazdasági vállalkozások esetében (is) 2007 harmadik negyedéve óta folyamatosan emelkedik a mutató értéke. A legjelentősebb változás a pénzügyi válság következményeként 2008 első negyedéve után figyelhető meg. A 2007 év végi 2,2%-os érték 2010 szeptemberére 3,9%-ra nőtt.
- Összevetve ugyanakkor a többi ágazattal, a mezőgazdaság átlagon aluli mutatójával, a megbízható adósok közé tartozik még a válságot követő időszakban is.

13. ábra

Ágazati csődráták

Forrás: Magyar Nemzeti Bank, Pénzügyi Stabilitási Jelentés, 2010. november